राज्यातील चारही कृषि विद्यापीठांतर्गत मुख्यालय व मुख्यालयाबाहेरील मुलींच्या विविध वसतिगृहांमध्ये व महाविद्यालयाच्या ठिकाणी सॅनिटरी नॅपकीन वेंन्डींग मशीन व सॅनिटरी नॅपकीन इन्सिनरेटर मिशन बसविण्यास प्रशासकीय मान्यता देणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग, शासन निर्णय क्रमांक : कृषिवि-३७२४/प्र. क्र.१२९/७-ओ,

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२. दिनांक : ११ सप्टेंबर, २०२४.

संदर्भ: १) महिला व बालविकास विभाग,शासन निर्णय क्र.धोरण-२०१३/प्र.क्र.२०५(भाग-२)/का-२ दि.०१.०३.२०१४.

- २) वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र.विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम, भाग-२ दि.१७.०४.२०१५.
- ३) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग,शासन निर्णय क्र.भांखस-२०१४/प्र.क्र.८२/भाग-१ ॥।/उद्योग-४ दि.०१.१२.२०१६.
- ४) उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग,शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०१६/प्र.क्र.२१५/उद्योग-४ दि.२४.०८.२०१७.
- ५) महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषदेच्या ११५ व ११६ व्या बैठकीचे इतिवृत्त दि.२०.०६.२०२४ व दि.०९.०७.२०२४ .
- ६) संचालक,(विस्तार शिक्षण व साधनसामुग्री विकास) यांचे पत्र क्र.जा. क्र.मकृप /सासावि/१९५ वी बैठक/१९०८/२०२४. दि.२७.०६.२०२४.
- ७) संचालक,(विस्तार शिक्षण व साधनसामुग्री विकास) यांचे पत्र क्र.जा. क्र.मकृप /सासावि/११६ वी बैठक/२१५२ व २१५७/२०२४. दि.१५.०७.२०२४.

प्रस्तावना:-

केंद्र शासनाच्या स्वच्छ भारत अभियान-ग्रामीण या पथदर्शी कार्यक्रमामध्ये महिला मासिक पाळी व्यवस्थापन कार्यक्रम हा एक महत्त्वाचा घटक आहे. त्याचप्रमाणे स्वच्छ भारत, स्वच्छ विद्यालय हे राष्ट्रीय अभियान सन २०१४ पासून देशपातळीवर राबविण्यात येत आहे. या अभियानात मासिक पाळी व्यवस्थापन हा एक महत्त्वाचा विषय आहे. मासिक पाळी व्यवस्थापन कार्यक्रमामध्ये महिला व मुलींना स्वच्छतागृहाची सुविधा, पुरेशा प्रमाणात शोषकांची (Absorbent - सॅनिटरी पॅड, सुती कापड इ.) उपलब्धता, त्यांची विल्हेवाट लावण्याची सुविधा (Incinerator) व योग्य असे मार्गदर्शन, या मुख्य घटकांचा समावेश आहे.

महिलांच्या सर्वांगिण विकासासाठी महाराष्ट्र राज्याचे तिसरे महिला धोरण -२०१४ संदर्भ क्र.१ अन्वये जाहिर करण्यात आलेले आहे. सदर महिला धोरणात किशोरवयीन मुलींसाठी शाळा, उच्च माध्यमिक शाळा, महाविद्यालये, आश्रमशाळा व वसतिगृहाच्या ठिकाणी सॅनिटरी नॅपकीन उपलब्ध करुन दिले जातील, अशा सूचना दिलेल्या आहेत.

त्यानुषंगाने, राज्यातील चारही कृषि विद्यापीठातंर्गतच्या महाविद्यालयातील विद्यार्थींनी वसितगृहामध्ये व महाविद्यालयातील महिला स्वच्छतागृहामध्ये सॅनिटरी नॅपकीन वेंन्डींग मशीन व सॅनिटरी नॅपकीन इन्सिनरेटर मशीन बसविण्याबाबतचा प्रस्ताव संचालक, महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे यांनी संदर्भ क्र.६ व ७ अन्वये सादर केला आहे.

महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषदेच्या ११५ व ११६ व्या बैठकीत राज्यातील चारही कृषि विद्यापीठातंर्गतच्या महाविद्यालयातील विद्यार्थींनी वसतिगृहामध्ये व महाविद्यालयातील महिला स्वच्छतागृहामध्ये सॅनिटरी नॅपकीन वेंन्डींग मशीन व सॅनिटरी नॅपकीन इन्सिनरेटर मशीन बसविण्याबाबतच्या प्रस्तावास कृषि परिषदेने मान्यता प्रदान केली आहे. त्यानुसार, राज्यातील चारही कृषि विद्यापीठातंर्गतच्या महाविद्यालयांतील विद्यार्थींनी वसतिगृहामध्ये व विविध महाविद्यालयातील महिला स्वच्छतागृहामध्ये सॅनिटरी नॅपकीन वेंन्डींग मशीन व सॅनिटरी नॅपकीन इन्सिनरेटर मशीन बसविण्याबाबतच्या प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

राज्यातील चारही कृषि विद्यापीठातंर्गतच्या महाविद्यालयांतील विद्यार्थींनी वसितगृहामध्ये व विविध महाविद्यालयातील महिला स्वच्छतागृहामध्ये सॅनिटरी नॅपकीन वेंन्डींग मशीन व सॅनिटरी नॅपकीन इन्सिनरेटर मशीन बसविण्याबाबतच्या प्रस्तावास, परभणी कृषि विद्यापीठ रु.७१.०० लाख, अकोला कृषि विद्यापीठ रु.७१.०० लाख, राहुरी कृषि विद्यापीठ, रु.६२.०० लाख व दापोली कृषि विद्यापीठ रु.२३.८३ लाख असे एकूण रु.२२७.८३ लाख (अक्षरी रु.दोन कोटी, सत्तावीस लाख, त्र्याऐंशी हजार फक्त) इतक्या रकमेच्या प्रस्तावास खालील अटींच्या अधीन राहून प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे. (विद्यापीठिनहाय सविस्तर तपशील सोबतच्या प्रिरिशष्ट १,२,३ व ४ नुसार राहील).

२. <u>अटी व शर्ती-</u>

- 9) सॅनिटरी नॅपकीन वेंन्डींग मशीन व सॅनिटरी नॅपकीन इन्सनिरेटर मिशन यांची आवश्यकता/मागणी याची शहानिशा/खातरजमा करण्यात यावी. त्यानंतरच सदर उपकरणांच्या खरेदीसाठी निविदा प्रक्रिया राबविण्यात यावी.
- २) सॅनिटरी नॅपकीन वेंन्डींग मशीन व सॅनिटरी नॅपकीन इन्सिनरेटर मिशन यांची तांत्रिक विनिर्देश (Technical Specification) संबंधित तज्ञांनी मान्य केलेल्या विनिर्देशानुसार असावेत. तसेच, सदर तांत्रिक विनिर्देश (Technical Specification) हे कोणत्याही विशिष्ट कंपनीला फायदा होईल अशा रितीने तयार केलेले नसल्याबाबत खातरजमा करण्यात यावी. त्यानंतरच या बाबींची खरेदी करण्यात यावी.
- 3) शासन निर्णय, उद्योग ऊर्जा व कामगार विभाग, क्रमांक संकीर्ण-२०१६/प्र.क्र.२१५/उद्योग-४ दि.२४.०८.२०१७ अन्वये प्रसिध्द करण्यात आलेल्या शासकीय विभागांनी करावयाच्या

कार्यालयीन खरेदीसाठीच्या कार्यपध्दतीची सुधारित नियमपुस्तिका यामधील तरतुदीनुसार विहित खरेदी प्रक्रिया राबविण्यात यावी.

- ४) प्रशासकीय मान्यता देताना प्रस्तावित खरेदीची रक्कम ही अंदाजित आहे, त्यामुळे खरेदी प्रक्रियेअंती निश्चित करण्यात आलेला दर हा बाजार भावापेक्षा कमी असल्याबाबत आणि संबंधित पुरवठादाराने या बाबीचा इतर ठिकाणी ज्या दराने पुरवठा केला आहे, त्या दरापेक्षा जास्त नसल्याबाबत खातरजमा करण्यात यावी.
- ५) याप्रित्यर्थ होणारा खर्च मागणी क्र.डी-३, कृषि विषयक संशोधन व शिक्षण, ०१ पीकसंवर्धन, कृषि विद्यापीठांना सहायक अनुदान (कार्यक्रम) २४१५ ००७२, २४१५ ०१०५, २४१५ ००९९, २४१५ ००८१ या लेखाशिर्षाखालील ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या उद्दीष्टाकरीता अर्थसंकल्पीत केलेल्या तरतूदीमधून भागविण्यात यावा.
- **३.** शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/२०१३/विनियम, भाग-२, दिनांक १७.०४.२०१५ सोबतच्या परिशिष्टातील वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका-१९७८, भाग-पहिला, उपविभाग दोन मधील अ.क्र.४, नियम क्र.७ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार सदरहू प्रस्तावास मान्यता देण्यात येत आहे.
- **४.** सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या <u>www.maharashtra.gov.in</u> या संकेतस्थळावर उपलब्ध करुन देण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०२४०९११२२३९४८९५०१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(मिताली चौधरी) कक्ष अधिकारी,महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १. मा. मंत्री (कृषि), कृषि व पदुम विभाग यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- २. महासंचालक, महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे.
- ३. कुलगुरु/कुलसचिव, चारही कृषि विद्यापीठे.
- ४. वित्तीय सल्लागार, महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे.
- ५. विद्यापीठ अभियंता, चारही कृषि विद्यापीठे.
- ६. नियंत्रक, चारही कृषि विद्यापीठे.
- ७. महालेखापाल, महाराष्ट्र १ / २ (लेखापरीक्षा), मुंबई / नागपूर.
- ८. महालेखापाल, महाराष्ट्र १ / २ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर.
- ९. सहायक लेखाधिकारी, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ,राहुरी.
- १०. सहायक लेखाधिकारी, वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी.

- ११. सहायक लेखाधिकारी, डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ,अकोला.
- १२. सहायक लेखाधिकारी, डॉ.बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली.
- १३. मुख्य लेखापरीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई.
- १४. उप मुख्य लेखापरीक्षक (वरिष्ठ) स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई.
- १५. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- १६. निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई.
- १७. कार्यासन ७-अं (निवडनस्ती).

परिशिष्ट – १

(कृषि व पदुम विभाग,शासन निर्णय क्र.कृषिवि-३७२४/प्र.क्र.१२९/७-अे,दि.११/०९/२०२४ सोबतचे परिशिष्ट)

	वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी				
No.	Name of Work	Quantity	Rate(including	Amount	
			GST)		
1.	Sanitary Napkins Vending Machine	112	41000	4592000.00	
2.	Incinerator	112	11000	1232000.00	
3.	Sanitary Napkins 230mm>=280mm Oxi- Biodegradable	237120	05	1185600.00	
4.	Transporting			90400.00	
	Total (1+2+3+4)			7100000.00	

(मिताली चौधरी) कक्ष अधिकारी,महाराष्ट्र शासन

परिशिष्ट - २

(कृषि व पदुम विभाग,शासन निर्णय क्र.कृषिवि-३७२४/प्र.क्र.१२९/७-अे,दि. ११ /०९/२०२४ सोबतचे परिशिष्ट)

	डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला				
No.	Name of Work	Quantity	Rate(including	Amount	
			GST)		
1.	Sanitary Napkins Vending	112	41000	4592000.00	
	Machine				
2.	Incinerator	112	11000	1232000.00	
3.	Sanitary Napkins 230mm >	237120	05	1185600.00	
	= 280mm Oxi-Biodegradable				
4.	Transporting			90400.00	
	Total (1+2+3+4)			7100000.00	

(मिताली चौधरी) कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

परिशिष्ट - ३

(कृषि व पदुम विभाग,शासन निर्णय क्र.कृषिवि-३७२४/प्र.क्र.१२९/७-अे,दि. ११ /०९/२०२४ सोबतचे परिशिष्ट)

	महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी				
No.	Name of Wo	rk	Quantity	Rate per Unit	Amount
1.	Sanitary Napkins	Vending	80	34746.00	2779680.00
	Machine Of 30-50 C	apacity			
2.	Incinerator 30-50 Ca	pacity	80	9322.00	745760.00
	Total			Rs.	3525440.00
				9% C GST	317289.60
				9% S GST	317289.60
	Total (1+2)				4160019.00
3.	Sanitary	Napkins	411840	5.00	2059200.00
	230mm>=280mm	Oxi-			
	Biodegradable				
	Total (1+2+3)				6219219.00

(मिताली चौधरी) कक्ष अधिकारी,महाराष्ट्र शासन

परिशिष्ट – ४

(कृषि व पदुम विभाग,शासन निर्णय क्र.कृषिवि-३७२४/प्र.क्र.१२९/७-अे,दि.११ /०९/२०२४ सोबतचे परिशिष्ट)

	डॉ.बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली.				
No.	Name of Work	Quantity	Rate	Amount	
1.	Sanitary Napkins Vending Machine	34	33620.00	1143080.00	
2.	Incinerator	34	9020.00	306680.00	
			GST 18 %	260956.80	
	Total (1+2)			1710716.80	
3.	Sanitary Napkins	134400.00	5	672000.00	
	Total (1+2+3)			2382717.00	

(मिताली चौधरी) कक्ष अधिकारी,महाराष्ट्र शासन